

Rinze Ijbema - Openbaring 20: 6.

**[1]** Even eerlijk: 2016 was een voor veel mensen een rotjaar. Als je een eindejaarspreek gaat schrijven, lees je al die terugblikken in de kranten en op de nieuwssites nog eens door. Ik kan je vertellen dat er dit jaar maar één conclusie uitkomt: 2016 was een rotjaar. Nu moet dit een preek worden en niet het zoveelste jaarverslag, dus ik ga het niet allemaal nog een keer opsommen. Ik wil kijken of we onder alle gebeurtenissen ook trends kunnen ontdekken. Dan kun je denken aan wat er onderhuids gebeurt in de samenleving en in de politiek. Is Gods vijand niet aan het winnen en als dat zo is, hoe dichtbij is hij dan?

**[2]** Nu kan het goed zijn dat 2016 wereldwijd een beroerd jaar is geweest, maar dat het jou persoonlijk eigenlijk best goed is gegaan. Misschien ben jij dit jaar getrouwd of heb je vaste verkering gekregen, misschien heeft God je een kindje gegeven of een kleinkind, misschien heb jij dit jaar vrede gevonden - en dan noem ik het een rotjaar... Oké, ik geef je gelijk. Ook persoonlijk: ik heb zo mijn redenen om God vandaag van harte te danken. Even simpel gezegd: één Tijn die met zijn nagellakactie Serious Request van 3FM redt, maakt wat mij betreft het hele jaar 2016 goed. Maar Tijn is wel een jongetje met een dodelijke ziekte. En ik ben niet blind voor de lichtpunten, wanneer ik het vandaag wel heb over de schaduwen om ons heen. En de diepste schaduw is die van de dood.

**[3]** Als je de wereld van 2016 tegen het licht van God wilt houden, kom je uit bij het bijbelboek Openbaring. Deze preek gaat ook over een gedeelte uit dat boek. Nu kun je bij de Openbaring wel een handleiding gebruiken. Hoe lees ik dit deel van de Bijbel? Een paar leestips. Allereerst, en dat geldt in feite voor de hele Bijbel: je moet het niet *letterlijk* nemen, je moet het *serieus* nemen. **[4]** Niet letterlijk, wel serieus lezen. Soms is dat hetzelfde, dat je de Bijbel letterlijk neemt en serieus. Als de Bijbel zegt 'je mag niet stelen, niet echtbreken, niet doodslaan,' dan moet je dat letterlijk zo begrijpen en zo letterlijk serieus nemen. Maar soms, zoals hele stukken in Openbaring, als je dat letterlijk neemt, neem je het niet echt serieus. En je moet het serieus nemen, en niet letterlijk.

Vervolgens: Openbaring is geen klok, maar een barometer. **[5]** Openbaring is ook geen kalender, maar een barometer. Openbaring vertelt je niet, althans niet direct, hoe laat het is. Je kunt niet met Openbaring in de hand gaan uitrekenen wanneer de Heer terugkomt. Jij kunt niet tegen een ander zeggen dat jij vanuit Openbaring kunt bewijzen dat Jezus binnen een jaar zal verschijnen – en

je kunt jezelf ook niet wijsmaken dat het nog wel even zal duren. Het is geen klok of kalender. Het is een barometer. Het vertelt je dat het in deze tijd, tussen Christus' komst en zijn wederkomst, gaat stormen. En het vertelt je hoe een storm er uit ziet en hoe een zware storm er uit ziet en hoe een zeer zware storm er uit ziet. Het vertelt je hoe zwaar het is, niet wanneer het komt.

En Openbaring was dus verzetsliteratuur. **[6]** Een verzetskrant. We leven in bezet gebied en de vijand heeft de gewone media in handen. Zo wil de vijand ons laten denken dat hij de baas is en God machteloos. Wij zijn het verzet en Johannes informeert ons via Openbaring over wat er werkelijk aan de hand is. God is al lang op onze kusten geland. Het heeft Hem bloed, zweet en tranen gekost, maar Hij heeft het momentum aan zijn kant. En in codetaal vertelt Johannes dan hoe de weg naar de overwinning zal verlopen.

**[7]** Zo beschrijft Johannes de macht van Babylon en de ondergang van Babylon. Daarbij dachten hij en zijn eerste lezers aan Rome, heel concreet. Maar tegelijk gaat het over elke sociaal-economische macht, die de kerk bedreigt, altijd weer. En Johannes heeft het over een beest en zijn profeten, en bedoelt daarmee de keizers en de keizerverering. Maar jij mag denken aan alle politieke macht en machtsmisbruik, dat steeds opnieuw opduikt. Want daarachter zit steeds de oude vijand van God, en achter hem de macht van de dood.

Als het je nu gaat duizelen, dan denk ik dat dat ook een beetje de bedoeling van Johannes is. Maar het is niet helemaal mijn bedoeling, dus laten we ons focussen en laten we focussen op dat ene vers uit Openbaring 20, Openbaring 20: 6: **[8]** 'Gelukkig en heilig zijn zij die deelhebben aan de eerste opstanding. De tweede dood heeft geen macht over hen. Zij zullen priester van God en van de messias zijn en duizend jaar lang samen met hem heersen.' In alle geweld dat Johannes ziet opkomen is dit een lichtpunt, een zaligspreekung. 'Gelukkig en heilig zijn zij die deelhebben aan de eerste opstanding.'

Nu betekent 'opstanding' letterlijk dat jij een nieuw lichaam krijgt op de dag dat de Heer Jezus gaat verschijnen. Het is een van de meest gekke en tegelijk meest diepe overtuigingen van het Joodse en christelijke geloof. De Joden verwachten dat het aan het eind van de tijd gaat gebeuren, de christenen geloven dat dus ook, maar met een extra: christenen geloven dat Jezus alvast als eerste mens is opgestaan en nu dat nieuwe lichaam heeft. Zoals Paulus ergens zegt: 'Zoals wij door Adam allen sterven, zo zullen wij door Christus allen levend worden gemaakt. Maar ieder op de voor hem bepaalde tijd: Christus als eerste en daarna, wanneer hij komt, zij die hem toebehoren.'

Maar als je nu goed kijkt, zie je dat Johannes hier wel een heel specifieke groep feliciteert. Een paar verzen eerder heeft hij ze beschreven: 'Ook zag ik tronen, en aan hen die erop zaten werd recht gedaan. Het zijn de zielen van hen die onthoofd waren omdat ze van Jezus hadden getuigd en over God hadden gesproken; zij hadden het beest en zijn beeld niet aanbeden en ook zijn merkteken niet op hun voorhoofd of hun hand gekregen. Zij waren tot leven gekomen en heersten duizend jaar lang samen met de messias.' Ik heb net gezegd: niet letterlijk nemen, wel serieus. We nemen het serieus. Wat gebeurt hier dan?

Er zijn mensen geweest, in het jaar dat Johannes zijn visioenen zag en in het jaar 2016, die om hun dienen van God en om hun trouw aan Christus zijn onthoofd. In 2016: een priester in Frankrijk. In het jaar 90: een dominee in Rome. In 2016: christenen in Libië. In het jaar 90: christenen in Turkije. Als er iets is, dat onomkeerbaar een einde maakt aan je leven, is het onthoofding. Als er iets is, dat duidelijk maakt wie de winnaar is en wie de verliezer, is het onthoofding. Wat is er aan de hand, dat Johannes ze ziet leven en dat hij ze ziet regeren?

De mensen over wie Johannes het heeft, zijn mensen 'die van Jezus hadden getuigd en over God hadden gesproken.' Dat is not done in Babylon. Het gaat om mensen die 'het beest en zijn beeld niet hadden aanbeden en ook zijn merkteken niet op hun voorhoofd of hand hadden gekregen.' Ze waren tegen de keizercultus in trouw gebleven aan God. En zo was het jaar 90 voor hen een rotjaar geworden. Onthoofd. Wacht even, zegt Johannes. Onthoofd? Gekroond. 'Zij waren tot leven gekomen en heersten duizend jaar lang samen met de messias.' Wat je letterlijk neemt moet je zelf weten, wat je serieus moet nemen is dit: wie door Gods vijand wordt onthoofd, dood, loser, wordt door God gekroond, mag opstaan, mag heersen.

En wíe je serieus moet nemen zijn deze drie: Vader, Zoon en Geest. Waarom zit het ons zo dwars dat 2016 een rotjaar is? Omdat wij bij de Vader horen. **[9]** We geloven in een Vader, die de wereld heeft gemaakt. En de God die deze wereld heeft gemaakt, heeft deze wereld goed gemaakt. Soms proef je dat, als je getrouwd bent of een vriend hebt gevonden, als je een kind van God in je handen houdt, je eigen kleinkind. De God die dit gemaakt heeft, heeft het goed gemaakt. En soms zie je er helemaal niks van. Als de schijnwereld van entertainment en commercie het leven van jou en van mensen om je heen overspoelt (en dat is Babylon), terwijl het evangelie van de gekruisigde onze harten koud laat. Als de machten van haat en zelfverheerlijking (het beest en zijn beeld) de politiek domineren, en wie niet meedoet niet meetelt. Als de vijand van God te keer gaat als een orkaan... of

is het nog niet zo ver? In elk geval: dan is het ver weg, die droom van God die deze wereld goed heeft gemaakt. We dromen van leven, we zien de dood. 2016.

Maar dan schraapt de Eeuwige zijn keel, ..., en trekt de aandacht van Johannes. En laat hem en ons even kijken achter de schermen. In de woorden van de profeet Elisa tegen zijn bediende bij de slag om Dotan: "Wees niet bang, wij zijn met meer dan zij." En hij bad: "Heer, open zijn ogen en laat het hem zien." De Heer opende Elisa's knecht de ogen, en toen zag hij dat de heuvels volstonden met paarden en wagens van vuur, die Elisa omringden." Wat laat de Heer ons vandaag zien? Zeg het maar, het blijft een tipje van de sluier. Maar als het Gods bedoeling was dat deze wereld een huis zou zijn waar wij met Hem mogen leven, dan laten die gekroonde onthoofde broers en zussen mij zien, dat het Koninkrijk terugvecht.

Ik wil hier graag dichtbij je komen. Het is goed mogelijk dat Johannes die onthoofde heiligen uit de eerste eeuw met name kende. Maar ik wil je vragen hier ook aan overleden heiligen uit je eigen omgeving te denken. En met heiligen bedoel ik gelovigen. Het kan je vader zijn of een goede vriendin of weer iemand anders. En ik begrijp dat ik dan ook een wereld aan vragen oproep, die ik in deze preek niet kan beantwoorden. Maar stel dat niet wat we *zien* waar is, van de dood en Gods vijand de draak en het beest en Babylon, maar de *droom*, van God zelf en het leven en jij als onderkoning in een wereld die een stad van God is...

En stel dat het waar is, dat God je dat gaat laten inzien op het moment dat je sterft, dat je dan opeens kristalhelder ziet *zowel* wat er mis was in jouw leven en in Gods wereld, *als* wat God dwars door al jouw zonden heen al in jouw leven heeft gedaan en *as we speak* aan het doen is in de levens van ons hier allemaal... als mij dat gaat overkomen op het moment van mijn sterven, dan wil ik niets liever dan meedoen. In welke vorm en in welke rol? Ik weet het niet. Maar als ik dan en daar mijn onthoofde broers en zussen gekroond zie, ga ik ze in elk geval aanmoedigen en ik ga Jezus aanmoedigen en ik ga ze vertellen dat ze goed op jou moeten letten en op jou... Want opeens zie ik dat het waar is, dat God zijn oude beloften nooit is vergeten, integendeel.

Of houd ik jullie nu voor de gek? 2016 een rotjaar is gelukkig voorbij en laten we het dan maar afsluiten met een geestelijke high... Oké, dat mag je zelf beoordelen of ik je voor de gek houd. Ik geloof in een Vader, die de wereld heeft gemaakt als een huis voor Hem en voor ons om samen te leven. Ik zie dat dat in 2016 nog niet gelukt is. **[10]** Maar ik geloof ook in de Zoon, Jezus Christus en ik zie dat Hij dood was, en weer leeft. Hoho, zeg jij. Dat zie je niet, dat geloof je. Oké, zeg ik, maar ik

weet zeker dat Hij dood was en ik weet zeker dat veel van zijn volgelingen van toen en zelfs een paar van zijn vijanden Hem levend hebben gezien. Hij *was* gekruisigd, dood, loser. Hij *is* gekroond, de levende, overwinnaar. Dat is zo zeker, dat ik het haast wel moet geloven.

In Openbaring krijg je Babylon te zien, de godvijandige cultuur van toen en nu, en achter Babylon het beest, de godvijandige macht in al zijn gedaanten, en achter het beest de draak, de vijand van God in eigen persoon, en achter de draak de dood. Ik heb nieuws voor je. De dood is overwonnen, de draak gebonden (of gaat hij nu al nog even tekeer? Ik weet het niet, maar het verandert niets wezenlijks), en ja, het beest gaat tekeer en Babylon domineert het wereldtoneel. Maar Christus regeert.

2016 *lijkt* het jaar van nieuwe hoogtepunten van egoïsme en materialisme en leegheid, maar 2016 *is* een jaar van de Heer. 2016 *lijkt* het jaar van Isis en van pure machtspolitiek en misbruik van macht, wereldwijd, maar 2016 *is* het jaar van de Heer. 2016 *lijkt* het jaar dat in jouw leven en in het leven van mensen om je heen Gods vijand bedreigender aanwezig is dan ooit, maar 2016 *is* het jaar van de Heer. 2016 *lijkt* opnieuw een jaar van de dood, maar het *is* een jaar van de Heer. Ik hoop dat je thuis een goede fles hebt staan en dat je straks om twaalf uur de glazen volschenkt en drinkt: op het leven. 2016 was een rotjaar, maar: van de Heer, van het leven. En mocht je per ongeluk een eindejaarslot hebben of een staatslot of van de postcodeloterij, scheur het rats doormidden, het is Babylon, het gaat je geen geluk brengen, geen vrede, geen leven. En is dat alles dan? Nee. Ik heb de Geest nog.

**[11]** 2016 was een rotjaar voor de wereld. Ik weet niet precies of het dat ook was voor jou. Maar ik wil het aan het eind van het jaar graag omdraaien. Hoe was jij in 2016 voor de wereld? Heb jij ook van Jezus getuigd en over God gesproken? Heb je het beest en zijn beeld niet aanbeden en heb jij je denken en je doen niet door de vijand van God laten bepalen? Oftewel: heeft de Geest van de Vader en de Zoon, de Geest van de Levende die jou liefheeft, heeft die Geest nog wat kunnen betekenen door jou heen voor 2016? Of ben ik daar te laat mee?

Het is nooit te laat. De dag komt dat de Heer verschijnt en wij met alle heiligen zullen opstaan in een nieuw lichaam en priester van God en de messias zijn en samen met Hem zullen heersen. Het kan nog vanavond zover zijn, dat is mooi, dan heffen we straks het glas op het leven in een nieuwe wereld. Het kan ook nog even een paar duizend jaar duren [!]. Kan ook. Maar het gaat gebeuren. Waarom? Omdat Jezus de dood heeft gebroken [r]. [l] [r] [m] Maar als dat nu gaat

gebeuren [l] omdat dat gebeurd is [r], wat houdt jou [m] dan tegen om alvast dat [l] leven te leven?

In de woorden van Paulus: 'Zolang wij leven, leven we in de Heer; en wanneer wij sterven, sterven we in de Heer. Dus of we nu leven of sterven, we zijn altijd van de Heer.' Wij zijn altijd van de Heer. In 2016. In 2017.

Amen.